

LBRIS

We know
books

BIBLIOTECA PENTRU COPII

Jonathan Swift

CĂLĂTORIILE LUI GULLIVER

Traducere din limba engleză de
IULIAN COMĂNESCU

LITERA
București

Gulliver's Travels
Jonathan Swift

Editura Litera
rel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19
e-mail: contact@litera.ro
www.litera.ro

Călătoriile lui Gulliver
Jonathan Swift

Copyright © 2025 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii
Corector: Cătălina Călinescu
Copertă: Bell Studio
Tehnoredactare și prepress: Codruț Radu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale
a României SWIFT, JONATHAN
Călătoriile lui Gulliver / Jonathan Swift;
trad. Iulian Comănescu – București Litera, 2025

ISBN 978-630-342-260-2

I. Comănescu, Iulian (trad.) 821.131.1-93-31=135.1

Cuvântul editorului către cititor

Așa cum a apărut în ediția originală

Autorul acestor *Călătorii*, domnul Lemuel Gulliver, este vechiul și apropiatul meu prieten – se pare că ne și înrudit din spre partea mamei. Acum vreo trei ani, domnul Gulliver, sătul de puzderia de oameni curioși care-i asaltau locuința din Redriff, a cumpărat o mică proprietate, cu o casă potrivită pentru el, lângă Newark, în Nottinghamshire, ținutul în care s-a născut, acesta fiind și locul în care s-a retras, foarte stimat de vecini.

Deși domnul Gulliver s-a născut în Nottinghamshire, unde locuia tatăl său, l-am auzit spunând că familia lui se trage din Oxfordshire, ceea ce se confirmă prin faptul că am observat în curtea bisericii din Banbury, din acest ținut, câteva morminte și monumente ale unor Gulliveri.

Înainte de a pleca din Redriff, mi-a dat în grijă scrierile de mai jos, cu libertatea de a mă folosi de ele cum voi crede de cuviință. Le-am parcurs cu multă atenție de trei ori la rând. Stilul lor este foarte simplu și cursiv. Singurul

cusur pe care li-l găesc este că, așa cum fac călătorii, autorul este puțin prea circumstanțial. Întregul are un aer vădit de adevăr și, fără îndoială, autorul era atât de bine-cunoscut pentru veridicitatea lui, că printre vecinii săi din Redriff apăruse un soi de proverb: atunci când cineva afirmă un lucru, va spune că e la fel de adevărat ca și cum domnul Gulliver l-ar fi afirmat.

La sfatul câtorva persoane demne de încredere, cărora, cu permisiunea autorului, le-am comunicat aceste scrieri, mă aventurez acum a le trimite în lume, în speranța că ele vor fi, cel puțin pentru câțva timp, pentru tinerii noștri de condiție bună, o distracție mai plăcută decât mângălelile de zi cu zi ale politicii și partidelor.

Acest volum ar fi fost de două ori mai lung dacă nu aș fi îndrăznit să tai din el nenumărate pasaje referitoare la vânturi și marea, ca și abaterile și cursurile celor câteva călătorii, împreună cu descrierile amănunțite ale felului cum a fost condusă nava în furtuni, în stilul marinarilor; la fel și înregistrările de longitudini și latitudini – tăieturi de care mi-e puțin teamă de faptul că domnul Gulliver s-ar putea să nu fie cu totul mulțumit. Am fost însă decis să fac lucrarea lui să se potrivească cu capacitatea generală de înțelegere a cititorilor. Totuși, dacă propria ignoranță în materie de treburi maritime m-a făcut să comit anumite greșeli, mă declar singurul răspunzător de ele. Și dacă orice călător are curiozitatea de a examina în amănunțime întreaga lucrare,

asa cum a ieșit din mâinile autorului, sunt gata să-i ofer acest prilej.

În privința altor detalii referitoare la autor, cititorul le va primi în primele pagini ale cărții.

RICHARD SYMPSON

O scrisoare a căpitanului Gulliver
către vărul lui, Sympson,
scrisă în anul 1727

Sper că vei fi gata să recunoști cu martori, oricând se va cere asta, că ai reușit să mă convingi să public povestirea foarte neglijentă și incorectă a călătoriilor mele prin multele și frecventele tale insistențe, cu condiția de a angaja un tânăr domn de la o universitate oarecare pentru a le pune în ordine și a le corecta stilul, așa cum a făcut vărul meu Dampier, la sfatul meu, în cartea lui numită *O călătorie în jurul lumii*. Dar nu-mi amintesc să îți fi dat permisiunea de a consimți la orice fel de omisiune și, cu atât mai puțin, la adăugiri de o natură sau alta; în consecință, în cea de-a doua privință, renunț la orice lucru de acest fel – mai ales la paragraful despre Majestatea Sa Regina Anne, de glorioasă și pioasă amintire, deși o prețuiam și o respectam mai mult decât pe orice altă ființă din specia umană. Însă tu, sau cel care a făcut interpolările pentru tine,

ar fi trebuit să vă gândiți că nu aveam nicio intenție, deci nu trebuia să-ți vină ideea să lauzi vreun animal cu alcătuirea noastră dinaintea stăpânului meu houyhnhnm¹. Și în plus, totul e foarte neadevărat; după știrea mea, care am fost în Anglia bună parte a domniei Majestății Sale, aceasta a guvernat printr-un prim-ministru; ba nu, chiar prin doi, la rând, dintre care primul a fost lordul de Goldolphin, iar al doilea, lordul de Oxford. Așa că m-ai făcut să afirm un lucru care nu a existat. Tot astfel, în darea mea de seamă cu privire la academia făcătorilor de proiecte și în câteva pasaje din expunerea mea despre stăpânul meu houyhnhnm, fie ai omis unele circumstanțe concrete, fie le-ai împușinat și le-ai schimbat de așa natură, încât de-abia îmi mai recunosc propria muncă. Atunci când ți-am sugerat formal ceva de acest fel într-o scrisoare, ai binevoit să răspunzi că ți-a fost teamă de a jigni pe cineva, că cei care se află la putere sunt foarte circumspecți în privința presei și capabili nu numai să interpreteze, dar și să pedepsească și cel mai mic lucru care pare o insinuație (cum mi se pare că le-ai numit). Încearcă însă să-mi explici: cum de un lucru despre care am vorbit în urmă cu atâția ani și care s-a întâmplat la vreo 20 000 de kilometri distanță, într-un alt regat, s-ar putea aplica la vreunul dintre yahooii despre care se spune că ne guvernează azi turma? Și asta mai ales că în acea vreme mă

¹ Rasă fantezistă de cai inteligenți (n.red.)

gândeam prea puțin și nici nu mi-era teamă de nefericirea de a trăi printre ei? Nu am, oare, cele mai serioase motive de a mă plânge azi, când văd chiar acești yahooi duși de houyhnhnmi în vehicule, ca și cum aceștia din urmă ar fi brute, și primii, creaturi raționale? Și tocmai ca să evit o priveliște atât de monstruoasă și de detestabilă m-am retras, în principal, aici.

Cam atât am avut a-ți spune referitor la tine însuși și la încrederea pe care ți-am acordat-o.

Vreau, în continuare, să mă plâng de propria și marea mea lipsă de judecată de care am dat dovadă atunci când am cedat în fața insistențelor și a ideilor greșite ale tale și ale altora, contrare propriei păreri, acceptând ca scrierile mele să fie publicate. Rogu-te adu-ți aminte de câte ori te-am implorat să te mai gândești, atunci când insistai asupra binelui public, că yahooii sunt o specie de animale total incapabile de a se schimba în bine prin precepte sau prin exemplu. Și așa s-a și dovedit, fiindcă, în loc de a vedea cum tuturor abuzurilor și corupției li se pune punct, cel puțin în mica noastră insulă, cum mă așteptam – iată: după mai bine de șase luni de zile în care te-am tot prevenit, nu știu ca volumul meu să fi produs măcar vreun singur efect conform intențiilor mele! Mi-am dorit să mă anunți în scris când vor dispărea partidele și facțiunile politice; când vor deveni judecătorii învățați și vor căpăta coloană vertebrală; când se vor face avocații oameni cinstiți și modești, măcar

cu o boare de bun-simț; când va arde tot Smithfieldul pe un rug de tomuri de drept; medicii vor fi interziși; femelele yahooilor vor da dovadă de virtute, onoare, cinste și bun-simț; curțile și saloanele miniștrilor importanți vor fi temeinic măturate și plivite; spiritul, meritul și știința de carte, răsplătite; când toți cei care fac de rușine presa, în proză și în versuri, își vor înghiți vata propriilor scrieri și își vor potoli setea cu propria cerneală? Contam pe toate acestea, și pe o mie de alte reforme, la încurajarea ta, fiindcă erau cât se poate de ușor de dedus din preceptele pe care le oferă cartea mea. Și trebuie spus că șapte luni ar fi fost o perioadă suficientă pentru a îndrepta orice viciu sau nebunie de care suferă yahooii, dacă natura lor era capabilă măcar de o pornire către virtute sau înțelepciune. Cu toate acestea, cât de departe de a-mi răspunde așteptărilor ai fost în scrisoarea ta! Dimpotrivă, îți cocoșezi în fiecare săptămână curierul cu pamflete, cifruri la pamflete, reflecții, memorii și părți a doua. În ele, mă văd acuzat de a fi reflectat la marii oameni de stat, de a fi înjosit natura umană (așa cum îndrăznesc încă să-i spună) și de a fi abuzat de sexul femeiesc. Găsesc, de asemenea, că autorii tuturor terfeloagelor ăstora se bat cap în cap. Că unii dintre ei nici măcar nu-mi permit să fiu autorul propriilor călătorii, iar alții fac din mine autorul altor cărți, de care sunt cu totul străin.

Mi se mai pare, în același fel, că tipograful tău a fost atât de lipsit de grijă, încât a confundat timpurile și a greșit

datele celor câtorva călătorii și reveniri în țară ale mele. Nu le-a atribuit nici anul real, nici luna adevărată, nici ziua din lună în care s-au petrecut. Și mai aud că manuscrisul original a fost total distrus de la publicarea cărții mele. Nici eu nu mai am vreo copie a lui. Totuși, ți-am trimis un număr de corecturi, dacă va exista vreodată vreo a doua ediție. Însă, nu pot garanta pentru ele, ci, în schimb, voi lăsa chestiunea în mâinile cititorilor mei cu judecată și bine intenționați, care pot decide ce vor.

Am auzit că unii dintre yahooii noștri de mare au probleme cu termenii mei de navigație, care n-ar fi tocmai potriviți în multe locuri și nici folosiți în ziua de azi. Nu am ce le face. În primele mele călătorii, pe vremea când eram tânăr, am fost instruit de cei mai bătrâni dintre marinari și am învățat să vorbesc limba pe care o vorbeau ei. Am descoperit însă de atunci că yahooii de mare sunt înclinați, la fel ca și cei de pământ, să fie inventivi cu expresiile lor, care se schimbă de la an la an. Și în asemenea măsură, încât îmi amintesc de la fiecare întoarcere a mea în țară că vechiul lor dialect era atât de schimbat, încât de-abia reușeam să-l înțeleg pe cel nou. În plus, acum observ, oricând vine vreun yahoo de la Londra să mă viziteze, din curiozitate, acasă, că niciunul dintre noi nu este capabil să își exprime ideile într-un mod inteligibil de către celălalt.

Dacă cenzura yahooilor m-ar putea afecta în vreun mod, aș avea multe motive să mă plâng de faptul că unii dintre

ei sunt suficient de îndrăzneți ca să se gândească la cartea mea de călătorii ca la o ficțiune pură, izvorâtă din propriul creier, și că am mers chiar până la a da indicii cu privire la faptul că houyhnhnmii și yahooii nu sunt mai reali decât locuitorii Utopiei.

Într-adevăr, trebuie să mărturisesc că, în privința poeziei din Lilliput, Brobdingrag (căci cuvântul așa ar fi trebuit scris, și nu cum a fost greșit tipărit Brobdingnag) și Laputa, nu am auzit despre niciun yahoo atât de plin de sine încât să pună în discuție existența lor sau faptele pe care le-am relatat în privința lor, căci adevărul se impune imediat în fața fiecărui cititor, și încă cu convingere. Și e oare mai puțin veridică povestirea mea despre houyhnhnmi și yahooi, când e clar că dintre ultimii se găsesc mii și mii chiar în această țară, care diferă de frații lor, brutele din Houyhnhnm-land, doar prin trăncăneala iute și faptul că nu umblă dezbrăcați? Ceea ce am scris am scris nu pentru a fi pe placul lor, ci dimpotrivă. Dacă întreaga lor rasă m-ar lăuda într-un glas, ar fi mai puțin important decât un singur nechezat de la cei doi houyhnhnmi degenerați pe care-i țin în grajd. Fiindcă, din partea acestora, oricât de degenerați ar fi, pot câștiga virtuți fără nicio picătură de viciu în ele.

Oare își închipuie animalele astea mizerabile că sunt atât de degenerat încât să-mi apăr propria veridicitate? Oricât de yahoo aș fi, se știe foarte bine în Houyhnhnm-land că, prin învățăturile și exemplul prețiosului meu stăpân, am

devenit, în răstimpul a doi ani (chiar dacă, mărturisesc, cu cea mai mare greutate), capabil să mă dezbar de infernalele obiceiuri ale minciunii, purtatului și vorbitului în doi peri și al înșelăciunii, atât de înrădăcinate în însuși sufletul speciei mele – mai ales al europenilor.

Am și alte plângeri de făcut cu această ocazie supărătoare, mă abțin însă de a mă mai tulbura și pe mine însumi, și pe tine. Trebuie să mărturisesc, nesilit de nimeni, că de la ultima mea întoarcere în țară, unele dintre laturile corupte ale naturii mele de yahoo au reapărut în mine, în conversația cu unele din exemplarele speciei mele, mai ales din propria familie, din necesitate de neevitat. Altfel, nu aș fi acceptat niciodată un proiect atât de absurd ca reformarea rasei yahoo din acest regat; totuși, acum am abandonat astfel de idei vizionare pentru totdeauna.

2 aprilie 1727

Partea I O călătorie în Lilliput

Capitolul I

Autorul dă unele informații despre el însuși și despre familia lui. Cum a simțit el chemarea călătoriilor. Naufragiază și trebuie să scape cu viață înot. Ajunge în siguranță la țărm, în țara Lilliput; este făcut prizonier și plimbat peste tot.

Tatăl meu avea o moșioară în Nottinghamshire. Eu eram al treilea dintre cei cinci fii ai săi. Tata m-a trimis la Emmanuel College în Cambridge, la vârsta de 14 ani și am rămas acolo trei ani, dându-mi toată silința la studii. Totuși, sarcina întreținerii mele fiind prea mare pentru puțină lui avere, deși banii primiți nu erau deloc mulți, am fost tocmnit ucenic la domnul James Bates, un chirurg eminent din Londra, cu care am urmat patru ani. Din când în când, tata îmi trimitea mici sume de bani, pe care le-am cheltuit învățând navigația și alte părți ale matematicii, folosite pentru cei care vor să călătorească, așa cum am bănuț dintotdeauna că va fi, mai devreme

sau mai târziu, soarta mea. Atunci când l-am părăsit pe domnul Bates, m-am întors la tata. Acolo, cu ajutorul lui, al unchiului John și al altor relații ale lui, am strâns suma de 40 de lire, cu promisiunea de a primi 30 de lire pe an pentru a mă întreține la Leyda. La Leyda, am studiat medicina, timp de doi ani și șapte luni, știind că îmi va fi utilă în călătoriile lungi.

La puțin timp de la întoarcerea mea din Leyda, am fost recomandat de bunul meu magistru, domnul Bates, pentru a fi chirurg pe *Swallow*, comandată de căpitanul Abraham Pannel. Cu acesta, am petrecut trei ani și jumătate, făcând o călătorie sau două în Levant, ca și în alte locuri. După aceea, când m-am întors, am hotărât să mă așez la Londra, lucru pe care magistrul meu, domnul Bates, m-a încurajat să-l fac, iar prin intermediul lui am fost recomandat câtorva pacienți. Mi-am găsit un apartament într-o casă din vechiul cartier evreiesc și, fiind sfătuit să-mi schimb condiția socială, m-am însurat cu domnișoara Mary Burton, a doua fiică a domnului Edmund Burton, pălărier de pe strada Newgate, de la care am primit 400 de lire ca dotă.

Bunul meu magistru Bates murind însă doi ani mai târziu, iar eu fiind lipsit de prea mulți prieteni, afacerile au început să-mi meargă prost; nu de alta, dar conștiința nu-mi permitea să imit lucrul de mântuială al prea multora dintre frații mei medici. Consultându-mă în consecință cu soția mea și cu unele din cunoștințele mele, am decis să plec din

nou pe mare. Am fost, pe rând, chirurg pe două nave și am făcut câteva călătorii, timp de șase ani, în Indiile de Est și în cele de Vest, prin care mi-am rotunjit într-o oarecare măsură averea. Orele de tihnă mi le petreceam citind cei mai buni autori, antici sau moderni, fiindcă eram întotdeauna aprovizionat cu un stoc zdravăn de cărți, iar când mă aflam pe uscat, studiind manierele și predispozițiile oamenilor, ca și învățându-le limba; pentru acest din urmă lucru, aveam o mare ușurință, datorită foarte buneii mele țineri de minte.

Fiindcă ultima dintre aceste călătorii nu s-a dovedit a fi una foarte fericită, m-am săturat de mare și m-am gândit să rămân acasă cu soția și familia mea. M-am mutat din vechiul cartier evreiesc în Fetter Lane, iar apoi în Wapping, în speranța de a-mi găsi pacienți printre oamenii mării; asta nu s-a întâmplat însă. După trei ani în care am așteptat ca lucrurile să se aranjeze într-un fel sau altul, am acceptat o ofertă avantajoasă de la căpitanul William Prichard, stăpânul lui *Antelope*, care făcea o călătorie în Marea Sudului. Am pornit de la Bristol, pe 4 mai 1699, iar, inițial, călătoria a fost una foarte fericită.

Din anumite motive, nu e cazul să plictisesc cititorul cu detaliile aventurilor noastre în acele mări; ajunge să-l informez că, pe drumul nostru din Marea Sudului către Indiile de Est, am fost mânați de o furtună violentă la nord-vest de Țara Van Diemen. Conform unei măsurători făcute, ne găseam la latitudinea de 30 de grade și 2 minute

sud. Doisprezece membri ai echipajului nostru muriseră din cauza muncii în exces și a mâncării proaste; restul se aflau într-o stare foarte proastă. Pe 5 noiembrie, care era începutul verii prin acele locuri, pe o vreme foarte cețoasă, marinarii au văzut o stâncă, la o jumătate de ancabură de navă. Vântul era însă atât de puternic, încât am fost împinși direct către ea, și nava a fost imediat ruptă în două. Șase oameni din echipaj, printre care eram și eu, apucaserăm să coborâm la apă barca și ne-am sforțat să ne îndepărtăm de navă și de stâncă. Am vâslit, după calculele mele, în jur de 8 mile, până când n-am mai fost în stare s-o facem, deja obosiți de pe navă, cum eram. Prin urmare, ne-am lăsat la mila valurilor și, în vreo jumătate de oră, barca a fost răsturnată de un vârtej apărut brusc dinspre nord. Ce s-a ales de tovarășii mei din barcă sau de ceilalți care s-au refugiat pe stâncă sau au rămas pe navă nu pot spune; singurul lucru pe care-l pot presupune e că au pierit cu toții. În ce mă privește, am înotat în voia sorții, împins înainte de vânt și de maree. Mi-am lăsat de mai multe ori picioarele în jos, dar nu am putut simți fundul mării. Totuși, atunci când am crezut că mi-a sosit ceasul și nu mai sunt capabil să mă lupt cu valurile, m-am trezit la mică adâncime; deja, furtuna se potolise mult. Fundul mării avea o pantă atât de lină, încât am mers prin apă vreun kilometru și jumătate înainte de a ajunge la țărm, lucru care s-a întâmplat pe la ora opt seara, cred. Am mai înaintat apoi mai bine de o jumătate de kilometru, dar

n-am descoperit nici urmă de case sau de locuitori – dacă nu cumva nu eram atât de slăbit încât să nu le fi observat. Eram extrem de obosit, iar din cauza oboselii și a căldurii, și a unei căni de brandy pe care o băusem înainte de a părăsi nava, am fost foarte tentat să mă culc. M-am întins pe iarba care era foarte scurtă și moale și am dormit pe ea mai bine decât îmi amintesc să fi dormit vreodată în viața mea, timp de, cred, vreo nouă ore – fiindcă, atunci când m-am trezit, se făcuse ziua. Am încercat să mă ridic. Nu am putut să mă mișc. Fiindcă, întins pe spate cum eram, am descoperit că brațele și picioarele îmi fuseseră ținute cu niște sfori de sol, de fiecare parte, iar părul, care era lung și gros, fusese și el legat în același mod. Am mai simțit alte câteva legături subțiri care-mi treceau peste corp, de la subsuori la coapse. Nu mă puteam uita decât în sus; soarele începuse să ardă, iar lumina îmi intra în ochi. Am auzit un zgomot nedeșluit în apropierea mea, dar, așa cum eram așezat, nu puteam vedea nimic altceva decât cerul. Peste puțin, am simțit cum ceva viu se mișcă pe piciorul meu, apoi înaintează încetișor peste pieptul meu și se oprește aproape în dreptul bărbiei; coborându-mi ochii cât de mult puteam, mi-am dat seama că e o creatură umană nu mai înaltă de 15 centimetri, cu un arc și o săgeată în mâini și o tolă de săgeți în spate. Între timp, am început să simt cel puțin alte 40 de creaturi de același fel (presupuneam) care o urmau pe prima. Eram în culmea uimirii, așa că am tras un strigăt de au fugit cu

toții speriați; unii dintre ei, așa cum mi s-a spus mai târziu, s-au lovit sărind jos de pe mine. Totuși, s-au întors cu toții numaidecât, iar unul dintre ei, care a îndrăznit chiar să mi se ițească exact sub nas, a strigat cu o voce subțirică, dar clară, ridicându-și mâinile și ochii în semn de admirație:

– *Hekinah degull!*

Ceilalți au repetat aceleași cuvinte de câteva ori, dar la vremea respectivă nu știam ce înseamnă. În tot acest timp am rămas lungit pe jos, într-o poziție, așa cum m-ar crede ușor cititorul, foarte incomodă. În cele din urmă, zbătându-mă să mă eliberez, am reușit să rup sforicelele și să smulg din pământ țăruii care îmi ținutau brațul stâng de sol – fiindcă, ridicându-mi-l în dreptul feței, mi-am dat seama cum făcuseră să mă lege. În același timp, cu o smucitură violentă, care m-a durut foarte tare, am reușit să slăbesc corzile ce-mi legau părul în partea stângă, așa că am reușit să-mi întorc capul un deget sau două. Creaturile au șters-o însă din nou, înainte să pot pune mâna pe ele. A urmat un urlet generalizat, foarte ascuțit, iar după ce acesta a încetat, l-am auzit pe unul dintre ei strigând:

– *Tolgo phonac!*

După care, imediat, am simțit peste 100 de săgeți înfi-gându-mi-se în mâna stângă, înțepându-mă ca tot atâtea ace. În plus, au mai tras o salvă în aer, cum facem noi cu bombele în Europa, ale cărei săgeți, presupun, mi-au că-zut pe corp, deși nu le-am simțit, și câteva pe față, pe care

mi-am acoperit-o imediat cu mâna stângă. Când acest duș de ace a luat sfârșit, m-am pus pe gemut de durere și supăra-re; iar când am început din nou să mă zbat să mă eliberez, au lansat încă o salvă, și mai mare decât prima, iar unele dintre creaturi s-au repezit la mine și au încercat să mă înțepe în coaste cu sulite. Din fericire, purtam o vestă din piele de bivoli, pe care n-au reușit s-o găurească. M-am gândit că cel mai cuminte lucru pe care-l pot face e să rămân nemișcat și plănuiam să fac asta până la lăsarea nopții, deși, cum mâna mea stângă era deja slobodă, aș fi putut să mă elibe-rez ușor de tot. În ceea ce-i privește pe locuitorii ținutului, aveam motive să cred că pot înfrunta orice armată pe care ar putea să mi-o trimită împotriva, dacă erau cu toții la fel de înalți precum cel pe care-l văzusem. Soarta a decis însă altfel în privința mea. Atunci când au observat că m-am liniștit, au terminat cu săgețile. Însă, după zgomotul pe care îl auzeam, mi-am dat seama că numărul lor sporise și, la vreo patru metri de mine, undeva lângă urechea dreaptă, au început niște bocăneli care au durat aproape o oră, ca ale unor oameni care lucrează. Când mi-am întors capul în direcția respectivă, atât cât îmi dădeau voie țăruii și sforicelele, am văzut o platformă, ridicată la vreo jumătate de metru deasupra pământului, pe care încăpeau vreo pa-tru creaturi, cu două sau trei scări pentru a urca pe ea. De acolo, unul dintre ei, care părea a fi un personaj de vază, s-a apucat să-mi țină un lung discurs, din care n-am priceput

o iotă. Ar fi trebuit să spun însă că înainte de a și-l începe, importanta persoană a strigat de trei ori:

– *Langro debul san* (și aceste cuvinte, la fel ca cele rostite anterior, mi-au fost după aceea repetate și explicate).

La asta, imediat vreo 50 de locuitori au venit și mi-au tăiat sforicelele care-mi țintuiau partea stângă a capului, lucru care m-a făcut să mă pot întoarce la dreapta și să văd persoana care urma să vorbească și gesturile ei. Părea de vârstă mijlocie și era mai înalt decât toți ceilalți trei care se aflau pe platformă – dintre care unul era un paj ce-i ținea trenă, părând să fie un pic mai lung decât degetul meu mijlociu; ceilalți doi stăteau fiecare de-o parte și de alta. Personajul important se comporta în toate privințele ca un orator; mi-am putut da seama că discursul lui conține multe amenințări, unele promisiuni, compasiune și bunătațe. Am răspuns cu câteva cuvinte, dar în modul cel mai supus, ridicându-mi mâna stângă și înălțându-mi ochii către soare, ca și cum l-aș fi luat de martor. Aproape mort de foame, cum eram, fiindcă nu pusesem nimic în gură de cu câteva ore înainte de a părăsi nava, am simțit o chemare a naturii atât de puternică, încât nu m-am putut stăpâni să-mi manifest nerăbdarea (poate împotriva bunei-cuviințe), arătând în mod repetat cu degetul spre propria gură, pentru a le da de înțeles că vreau de mâncare. Hurgoul (fiindcă așa numesc lorzii importanți, după cum am aflat mai târziu) a înțeles foarte bine ce doresc. A coborât de pe scenă și a ordonat

să-mi fie înălțate câteva scări pe coaste, pe care au urcat aproape o sută de locuitori care s-au îndreptat către gura mea, încărcăți de coșuri pline de carne, ce fusese adunată și trimisă la ordinele regelui, la primele informații pe care acesta le primise despre mine. Am văzut că era carnea mai multor animale, dar nu mi-am dat seama care, după gust. Erau picioare din față, din spate și mușchi de forma oilor, foarte mustoase, dar mai mici decât aripile de ciocârlie. Înfulecam câte două sau trei dintr-o înghițitură și-mi aruncam în gură și câte trei pâini o dată, care aveau cam măriimea gloanțelor de muschetă. Locuitorii îmi dădeau toate acestea cât de repede puteau, minunându-se de o mie de ori de statura și pofta mea de mâncare. Când am terminat, am mai făcut un semn că vreau de băut. Își dăduseră seama, după cât mâncasem, că nu mă voi mulțumi cu puțin; fiind un popor ingenios, au ridicat în sus cu o frânghie, cu mare îndemânare, unul dintre cele mai mari butoaie care existau în țara lor, apoi l-au rostogolit către mâna mea și i-au desfăcut capacul. L-am dat pe gât dintr-o înghițitură, lucru care nu era greu, fiindcă nu avea mai mult de o jumătate de cană; avea gust de vinișor de Burgundia, dar mult mai bun. Atunci mi-au mai adus un poloboc, pe care l-am dat gata la fel ca pe primul, după care am făcut semne că mai vreau. Însă nu mai aveau să-mi dea. Cât făcusem toate minunile astea, au țipat întruna de bucurie și au dansat pe pieptul meu, repetând de câteva ori ceea ce spusese la început:

„*Hekinah degul*“. Mi-au făcut semn să arunc jos cele două butoaie, dar prevenindu-i întâi pe cei care-mi stăteau în cale, cu strigăte de „*Borach mevolah!*“ Când au văzut că poloboacele zboară, a avut loc un urlet general de „*Hekinah degul*“. Trebuie să recunosc că am fost tentat, pe când se tot fâțâiau pe corpul meu, să înhaț vreo 40 sau 50 dintre ei la nimereală și să dau cu ei de pământ. Dar amintirea a ceea ce pățisem, probabil nu cel mai rău lucru pe care ar fi putut să mi-l facă, și promisiunea de onoare pe care le-o făcusem – fiindcă așa îmi vedeam purtarea supusă – mi-au gonit curând aceste idei. În plus, mă consideram acum legat de legile ospitalității față de un popor care mă tratase atât de bine pe cheltuiala lui. Totuși, în mintea mea nu încetam să mă mir de curajul acestor minusculi muritori, care îndrăzniseră să se cațäre și să se plimbe pe corpul meu, deși aveam o mână liberă, chiar dacă ar fi trebuit să se cutremure la simpla vedere a unei creaturi atât de impozante cât trebuie să le fi părut eu. După un timp, când au observat că nu mai ceream carne, în fața mea a apărut o persoană de rang înalt, din partea Majestății Sale Imperiale. Urcându-se pe pulpa mea, Excelența Sa a înaintat către fața mea, însoțit de un alai de vreo duzină de semeni de-ai săi. Scoțând la iveală niște scrisori de acreditare cu sigiliul regal, mi-a vorbit vreo zece minute, fără semne de mânie, dar cu un fel de hotărâre fermă, arătând adesea înainte, direcție în care se găsea, așa cum am aflat mai târziu, capitala lor, la aproape

un kilometru. Acolo decisese Majestatea Sa că trebuie să fiu dus. Am răspuns și eu cu câteva cuvinte, dar degeaba, și am făcut un semn cu mâna liberă, ducând-o peste cealaltă peste capul Excelenței Sale, pentru a nu-l lovi pe el sau suita lui, apoi, deasupra creștetului și a corpului, pentru a arăta că-mi doresc să fiu eliberat. Se pare că Excelența Sa mă înțelesese destul de bine, fiindcă a scuturat din cap a dezaprobare și a ridicat mâna într-un fel care m-a făcut să înțeleg că trebuie să fiu cărat în oraș în chip de prizonier. Totuși, a mai făcut niște semne care m-au făcut să pricep că o să am de mâncat și de băut cât vreau și că voi fi bine tratat. În acea clipă, mi-a mai trecut o dată prin cap să-mi rup legăturile, dar, din nou, am simțit înțepăturile de pe față și de pe mâini, care erau numai bășici, cu multe din săgeți înfipse încă în ele și, observând de asemenea că numărul dușmanilor mei crescuse, i-am lăsat să înțeleagă că pot face ce vor cu mine. La asta, hurgoul și suita lui s-au retras, cu un aer foarte civilizat și vesel. În curând, am auzit din nou un strigăt general, care repeta frecvente cuvintele „*Peplom selan*“, și am simțit un mare număr de oameni, de-a stânga mea, cum largesc sforicelele într-o asemenea măsură, încât am putut să mă întorc și în dreapta și să mă ușurez. Lucru pe care l-am făcut din belșug, spre marea uimire a oamenilor, care, dându-și seama după mișcări de ce aveam de gând să fac, s-au dat la o parte imediat, spre dreapta, și au șters-o în direcția respectivă, pentru a evita torentul care izvoră din

mine zgomotos și cu o oarecare violență. Dar, înainte de asta, îmi acoperiseră fața și mâinile cu un fel de pomadă, foarte plăcută mirosului, care mă scăpă în câteva clipe de toată suferința pricinuită de săgeți. Aceste împrejurări, care se adăugau faptului că, după merindele și băutura lor foarte hrănitoare, mă simțeam întremat, m-au făcut să adorm. Am dormit vreo opt ore, după cum mi s-a spus mai apoi. Și nu e de mirare, fiindcă doctorii, la porunca Împăratului, amestecaseră o poțiune de somn în butoaiele de vin.

Se pare că imediat ce fusesem descoperit dormind pe jos, după ce ajunsesem la țărnm, împăratul fusese înștiințat pe dată de un curier și hotărâse, în consiliu, că trebuie să fiu legat așa cum fusesem legat – lucru care se întâmplase noaptea, în timp ce dormeam –, că trebuie să mi se dea carne și de băut pe sature și să fie pregătită o mașinărie care să mă care în orașul-capitală.

Această rezoluție poate apărea foarte curajoasă și periculoasă și sunt convins că nu va fi imitată de niciun prinț din Europa într-o astfel de ocazie. Totuși, după părerea mea, era extrem de prudentă și, în același timp, generoasă: dacă presupunem că oamenii ăștia s-ar fi chinuit să mă ucidă cu sulile și săgețile lor în timp ce dormeam, atunci m-aș fi trezit cu siguranță la prima înțepătură, iar asta m-ar fi atârnat mânia și puterile, lucru care m-ar fi făcut să pot rupe sforicelele cu care eram legat, după care, din moment

ce nu erau capabili să-mi reziste, nu s-ar fi putut aștepta la nimic bun.

Acești oameni sunt excelenți matematicieni și au ajuns la o mare perfecțiune în mecanică, la îndemnul și încurajarea împăratului, care este un renumit patron al studiului. Acest prinț are câteva mașini pe roți, pentru transportul copacilor și al altor lucruri foarte grele. Își construiește singur și cele mai mari fregate, dintre care unele măsoară chiar și trei metri, în pădurile în care crește lemnul, și le cară cu mașinile respective trei sau patru sute de metri până la mare. Cinci sute de dulgheri și ingineri au fost puși imediat la treabă pentru a pregăti cea mai mare mașinărie pe care o aveau. Aceasta era alcătuită dintr-un cadru de lemn ridicat la vreo zece centimetri deasupra pământului, lung de vreo doi metri și jumătate și lat de unu și ceva, care se deplasa pe 22 de roți. Strigătul pe care-l auzisem fusese pricinuit de sosirea acestei mașinării, care, se pare, pornise încoace la vreo patru ore de la debarcarea mea. Mașinăria a fost așezată paralel cu mine, așa cum stăteam întins. Marea problemă a fost însă să mă ridice și să mă urce în vehicul. În acest scop, fuseseră ridicați 80 de țărniși, fiecare înalt de vreo 30 de centimetri; un număr de funii zdrene, de grosimea sforii noastre de împachetat, fură legate cu cârlige de o mulțime de bandaje, pe care lucrătorii mi le trecură pe sub gât, mâini, corp și picioare. Nouă sute dintre cei mai zdreneni omuleți fură folosiți pentru a trage de funii, cu scripeți așezați pe țărniși;